

Č. 785.

Dávka z přírůstku hodnoty: * K pojmu dobročinné nadace dle § 2 č. 6 zák. ze dne 29. prosince 1915 č. 83 z. z. čes. se nevyžaduje, aby nadace plnila úkoly, které náleží na veřejnoprávní svazy.

(Nález ze dne 29. března 1921 č. 11548/20.)

Věc: Lingnerova nadace v Drážďanech proti zemskému správnímu výboru v Praze o dávku z přírůstku hodnoty.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Z převodu nemovitosti vl. č. 577 v Podmoklech předepsána byla stěžovatelce jako zcizovatelce nemovitosti té dávka z přírůstku hodnoty penízem 9.791 K 25 h.

Stížnost, ve které uplatňováno, že stěžovatelka jako dobročinná nadace jest od placení dávky osvobozena, byla naříkaným rozhodnutím zemského správního výboru ze dne 9. dubna 1920 zamítnuta s odůvodněním, že stěžovatelce osvobození to nepřísluší proto, poněvadž jednak osvobození to stanoveno bylo dávkovým řádem jen pro takové nadace, které plní určité veřejnoprávní úkoly, jež jinak plniti by bylo tuzemskému veřejnoprávnímu svazku, což však při cizozemské nadaci naprosto je nemožným, jednak chybí tuzemským úřadům možnost kontroly plnění účelů nadace té.

O stížnosti, vytýkající rozhodnutí tomu nezákonnost, uvažoval nejvyšší správní soud takto:

§ 2 č. 6 zákona ze dne 29. prosince 1915 č. 83 z. z. stanovil, že od placení dávky z přírůstku hodnoty osvobozeny jsou dobročinné nadace. Pojem dobročinné nadace ve smyslu tohoto ustanovení zákonného vykládá žalovaný úřad tak, že dobročinnou nadací je pouze ta nadace, která plní určité úkoly veřejnoprávní, jež jinak plniti by bylo nějakému veřejnoprávnímu svazku tuzemskému.

Tento výklad pojmu dobročinné nadace je mylný. Dobročinnými nadacemi sluší rozuměti takové nadace, jež určeny jsou k tomu, aby trpícímu lidstvu usnadňovaly snášeti jeho osud. Aby nadace ta plnila nějaké úkoly veřejnoprávní, jak vyžaduje toho žalovaný úřad, to z tohoto pojmu nevyplývá. Jsouť celé skupiny činností dobročinných, které neplní sice úkoly veřejnoprávní, jichž účelem a cílem přes to je ulehčiti los strádajícího lidstva, na př. podpora studujících, podpora těch, kdo nastupují živnost nějakou, kdož zakládají rodinu a pod. Byla-li za účelem dosažení takového cíle založena nadace, nelze jí upřítí charakteru nadace dobročinné, byť i neplnila úkolů veřejnoprávních.

Z pojmu nadace tedy omezení takové nevyplývá, a dávkový řád sám v § 2 č. 6 mluví všeobecně o dobročinných nadacích, neobmezuje osvobození pouze na dobročinné nadace, plnící účel veřejnoprávní, což by byl musel učiniti, kdyby byl chtěl osvobození právě jen na takové nadace obmeziti.

Není-li však plnění veřejnoprávních úkolů vůbec podstatným znakem dobročinné nadace, pak ovšem padá argumentace žalovaného úřadu, že

cizozemská nadace není dobročinnou nadací ve smyslu § 2 č. 6 dávk. ř. proto, že nemůže plnit úkoly, jichž plnění příslušelo by tuzemskému svazku veřejnoprávnímu, poněvadž právě toto plnění veřejnoprávního úkolu ke znakům dobročinné nadace vůbec nepatří.

Naříkané rozhodnutí dovozuje dále, že osvobození dle § 2 č. 6 dávk. ř. stěžovatele nepřísluší, poněvadž tuzemským úřadům chybí možnost kontroly plnění účelů nadace cizozemské. Ani tento důvod neshledal nejvyšší správní soud správným. Kontrola, zda nadace účel svůj plní, přísluší pouze příslušným úřadům, zákony neb nařízeními k tomu povolaným. Jich věcí je dbáti toho, aby plnily nadace svůj úkol. Dávkový řád osvobozuje dobročinné nadace od povinnosti platiti dávkou z přírůstku hodnoty nemohl tím nadace podrobiti nějaké kontrole další, nýbrž dal tím vyměřovacímu úřadu pouze právo, aby zjistil a posoudil účel nadace, lze-li ji za dobročinnou nadací ve smyslu hořejších vývodů považovati. Pouze zjištění a posouzení účelu nadace je směrodatné. Toto zjištění není však vyloučeno, když jedná se o nadaci cizozemskou, podléhající ohledně plnění účelu svého úřadům cizozemským. O kontrolu plnění účelu toho v daném případě vůbec nejde a odepřel-li žalovaný úřad stěžovatele osvobození od dávky z přírůstku hodnoty proto, že tuzemské úřady nemohou kontrolovati, zda skutečně účely své plní, je i tento důvod v odporu se zákonem.

Žalovaný úřad opomenul pak následkem mylného výkladu ustanovení § 2 č. 6 dávkového řádu vyšetřiti, co je účelem nadace si stěžující a lze-li ji vzhledem k účelu tomu považovati za nadaci dobročinnou, nehledě k tomu, že je nadací cizozemskou a neplní snad úkoly veřejnoprávní. Opomenutí tohoto zjištění zejména vyžádáním nadační listiny, stalo se následkem mylného právního názoru a bylo proto naříkané rozhodnutí dle § 7 zák. o správ. soudě zrušeno.

Č. 786.

Ústavní práva politická: I. * Právo na užití menšinového jazyka dle § 2 zák. z 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n. je ryze osobním oprávněním příslušníka tohoto jazyka. Advokát, činí-li jako právní zástupce neb obhajce za něj podání, jedná jenom jeho právem a dlužno tedy otázku přípustnosti použití jazyka menšinového posuzovati i tu dle osobv z a s t o u p e n é h o. — **II.** Subjektivní právo na používání menšinového jazyka může v republice čsl. dovozováno býti jen z jazykového zákona ze dne 29. února 1920 č. 122 sb. z. a n., nikoli přímo z ustanovení smlouvy St. Germainské. — **III.** O kompetenci ústavního soudu.

(Nález ze dne 29. března 1921 č. 13297/20.)

Prejudikatura: usnesení č. XXIX.

Věc: Antonín Pf. a Dr. Vincenc R. E., oba v Trnovanech, proti ministerstvu spravedlnosti ve věci jazykové.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Zemský civilní soud v Praze usnesením z 1. dubna 1920 Cg IVa 85/20-1 vrátil Antonínu Pf., účetnímu v Trnovanech, zastoupenému Drem Vincencem R. E., advokátem v Trnovanech, německou ža-